

De Nieuwe Tydinghe

PB-PP1B-17496
BELGIE(N)-BELGIQUE

Editie 2018/03 - Driemaandelijks magazine van de
Vlaamse Journalisten Vereniging

ze vliegen erin!

Het aas staat reeds gereed voor
de volgende verkiezingen!

Voorwoord

Een hete herfst staat voor de deur...

De zomer is voorbij... Zo'n mooie zomer waarvoor je normaal naar verre oorden moet reizen, lag nu gewoon voor het oprapen in onze straat, op ons balkon, in onze tuin, zalig! Bijkomend voordeel: het gras groeide niet, dus extra veel tijd om journalistiek bezig te zijn!

Ondertussen is ook de invoering van de GDPR al een beetje verteerd. 25 mei ligt al 4 maand achter ons, en de wereld is nog steeds niet vergaan. Wel hebben we allemaal ineens heel veel mailtjes te verwerken gekregen, en het resultaat is dat de verzamelaars van onze persoonsgegevens nu net hetzelfde doen met onze data, maar nu met onze expliciete toestemming... Resultaat: nog meer spam in onze mailbox!

De jaarvergadering in Hasselt met VJV-Café heeft weer een paar leuke initiatieven opgebracht, daarover lees je meer in deze DNT. En uiteraard vind je in dit magazine ook weer goed werk van enkele van onze leden.

We wensen jullie een prettig najaar, en vergeet niet alvast 8 december te reserveren voor onze eindejaarsbijeenkomst.

Kristin Spiessens

Ronny Van Cutsem

Co-voorzitters Raad van Bestuur

Inhoud

Cover: Bob Vincke

VJV-info

Speciale voorwaarden voor studenten.....	3
Nieuwe leden	3
Leden maken leden	4
VJV wil met infosessies studenten informeren.....	5
VJV-lid Bert Murrath overleden	6
Voortaan kan je je dossier ook digitaal indienen.....	6
VJV en GDPR: wat verandert er?.....	7

Informatie & tips

Student-zelfstandige: een voordelig sociaal statuut.....	8
Tieners volgen eerder Flop-accounts.....	10

Jong talent

Splinternieuw cruisejacht met onderwaterlounge bezoekt Antwerpen.....	11
---	----

Van onze leden

Ijsland, een eiland van vuur, groenten en veel ijs.....	12
Waar zijn de Joodse diamantairs gebleven?.....	15

colofon

Verantwoordelijke uitgevers:

Ronny Van Cutsem - Kristin Spiessens
Pelikaanstraat 94 bus 8, B-2018 Antwerpen

Vormgeving:

Patrick Proost/Publicom

Eindredactie:

Hilde Van Gool

***

Cartoons, foto's, artikels: zie bronvermeldingen.

Elke inzender draagt de volle verantwoordelijkheid voor zijn/haar bijdrage.

*

Gehele of gedeeltelijke overname van stukken hieruit kan enkel mits voorafgaande en schriftelijke goedkeuring en met volledige bronvermelding.

*

Niet-ondertekende artikels vallen onder de verantwoordelijkheid van de verantwoordelijke uitgever.

***

Wettelijk Depot: BD 54.662
Post Erkenningsnummer: P 509477
Jaargang 2018 NR. 3
Juli-augustus-september 2018
Driemaandelijks Uitgave

Redactie:

Bestuursraad VJV
Pelikaanstraat 94 bus 8
B-2018 Antwerpen

Website:

www.vjv.vlaanderen

Mailadres:

info@vjv.vlaanderen

Sociale media:

Telefoon:

0485 56 31 36

Ook niet-VJV leden kunnen zich abonneren op De Nieuwe Tydinghe. Een abonnement kost 14,50 euro (*) voor een volledige jaargang van vier nummers. Abonneren kan via overschrijving op rekening: IBAN BE30 4758 2050 3111. - BIC KREDBEBB. Met vermelding "Jaarabonnement DNT". Zonder opzegging voor de verschijning van het vierde nummer worden abonnementen automatisch met een jaar verlengd.

Speciale voorwaarden voor studenten

- Behoren tot een dynamisch netwerk dat je belangen verdedigt.
- Het lidgeld is een laagdrempelige beroepsonkost, zelfs voor wie journalist in bijberoep is.
- Een gepersonaliseerde VJV-perskaart en desgewenst een autopersplaat.

Eindejaarsstudenten journalistiek worden aangemoedigd om lid te worden van onze vereniging. Zo kunnen zij, gewapend met onze steun en onze perskaart, de arbeidsmarkt betreden. Hieronder vind je meer uitleg hierover. Verspreid deze informatie, en moedig studenten in jouw vrienden- en kennissenkring aan om zich aan te melden!

Voortaan kan een eindejaarsstudent journalistiek een erkenning aanvragen als journalist, lid van onze vereniging. Voorwaarde is dat de student een erkenningsaanvraag indient bij onze Erkenningscommissie, vergezeld van 6 journalistieke werkstukken die hij/zij maakte in de voorbije 12 maanden. Na goedkeuring ontvangt de student van ons de VJV-perskaart. De Erkenning geldt tot het einde van het volgende jaar. Tijdens deze periode is het lidgeld gratis.

Nadien kan de student een verlenging van de erkenning aanvragen. Daarvoor moet hij/zij 6 nieuwe werkstukken, gemaakt in de voorbije 12 maanden, indienen bij de Erkenningscommissie. De erkenning geldt dan voor één jaar, en het lidmaatschap bedraagt 30 euro.

Daarna gelden de normale voorwaarden voor herscreening: 12 artikelen op jaarbasis, waarbij de erkenning steeds geldig is voor 2 jaar. Zolang je jonger bent dan 26 jaar, bedraagt het lidmaatschap 30 euro per jaar.

Concreet: de student vangt op 1/9/2018 zijn laatste jaar aan. Hij kan een erkenning krijgen (zie voorwaarden boven) die geldig is tot 31.12.2019, en waarvoor geen lidgeld schuldig is.

Vanaf 1/1/2020 kan hij/zij een verlenging aanvragen voor één jaar, mits 6 stukken in de voorbije 12 maanden. Vanaf 1/1/2021 kan hij/zij verlenging aanvragen als ge-

woon lid, voor twee jaar, mits 12 stukken in de voorbije 12 maanden. En, net als voor al onze leden: wie jonger is dan 26 jaar, betaalt het jongerentarief van 30 euro per jaar in plaats van 60 euro.

Welke voordelen heeft de erkenning als journalist, lid van VJV voor de student?

- Toegang tot een forum om contacten te leggen met collega's, om te netwerken en praktische informatie uit te wisselen.

Welke stukken moet de student voorleggen?

Zie <http://vjv.vlaanderen/lid-woorden/>.

Nieuwe leden

De Vlaamse Journalisten Vereniging mocht in de voorbije maanden de volgende nieuwe leden verwelkomen:

- **HANSEBOUT Kristien** uit Leuven, reporter bij o.a. NEST, VAB magazin
- **VANVAERENBERGH Guy** uit Aalst, reporter voor Cultuur In Beeld
- **WUYTS Jordy** uit Lier, reporter bij Stampmedia
- **SHAFAYI Samim** uit Antwerpen, reporter bij Stampmedia
- **KÖRÜKÇÜ Mustafa** uit Antwerpen, reporter bij Stampmedia
- **LAMBRECHTS Stefan** uit Borgerhout, reporter bij Stampmedia
- **DELSAUX Jill** uit Kuringe, reporter bij Stampmedia
- **VANDEPUTTE Yvan** uit Harelbeke, uitgever van Harelbeeks Krantje
- **PEETERS Ann** uit Lovenjoel, reporter voor o.a. Nieuwsblad
- **SIMON Maxime** uit Watermaal-Bosvoorde, eindejaarsstudent videojt
- **HERMANS Mike** uit Pulle, cartoonist / uitgever braindog.be
- **BONTE K'yanni** uit Menen, reporter bij o.a. Krant van West-Vlaanderen
- **VANPARYS Nadine** uit Destelbergen, reporter/fotograaf voor Cultuur in Beeld
- **VANWALLEGHEM James** uit Zwevegem, reporter voor radio WasabiFM
- **AKOUH Yassin** uit Deurne, reporter voor Stampedia
- **CIETERS Jonathan** uit Mortsels, reporter/fotograaf voor Stampedia
- **VANSTICHEL Wytse** uit Affligem, reporter/fotograaf voor stampedia
- **VANMOLLE Filip** uit Aalst, reporter voor radiovisie.eu
- **VANROMPAEY Stefan** uit Mortsels, reporter/fotograaf voor retaildetail

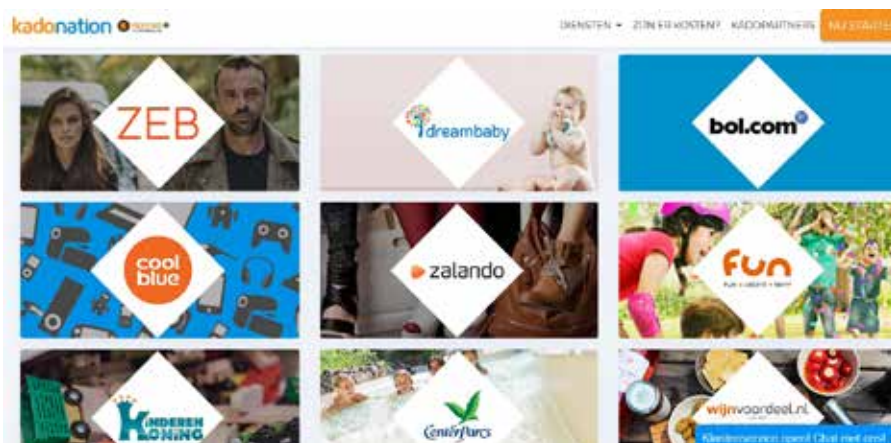
Leden maken leden

Wij hadden het aangekondigd: via verschillende initiatieven willen wij het ledenaantal van onze vereniging vergroten. Want samen staan wij sterker!

Hoe meer leden onze vereniging telt, hoe sterker we worden en hoe luider we onze stem kunnen laten klinken bij onderhandelingen met overheden en instellingen. En hoe beter we jou kunnen ondersteunen bij het uitvoeren van je journalistieke werk.

Wij zijn ervan overtuigd dat onze leden zelf de beste bron zijn om nieuwe leden aan te brengen. Jullie hebben elk je eigen netwerk en komen vaak in contact met mensen die journalistiek actief zijn, maar nog geen deel uitmaken van VJV.

Daarom deze actie: wanneer jij als VJV-lid een nieuw lid aanbrengt, dat door de Erkeningscommissie erkend wordt, dan krijg jij van ons een geschenkbond van 15 euro van de website Kadonation. Die bon kan je inwisselen bij de meer dan 45 aangesloten webwinkels, waaronder BOL, Zalando, Coolblue, ...

Een geschenkbond van 15 euro per aangebracht lid.

Ken jij mensen die volgens jou in aanmerking komen voor een VJV-erkenning? Dan kan je deze kandidaat/kandidaten aanmelden via een nieuw webformulier op onze site, in de rubriek Leden maken Leden.

Nadat jij het formulier ingevuld hebt, wordt er een mail gestuurd naar die kandidaat, waarin hij/zij uitgenodigd wordt om het dossier tot herkenning in te dienen bij onze Erkeningscommissie. Jouw

naam als aanbrenger wordt ook vermeld. Wordt de kandidaat na het doorlopen van de erkenningsprocedure, erkend als journalist-lid van onze vereniging, dan word jij hiervan verwittigd - en ontvang je de geschenkbond van 15 euro.

Alvast bedankt voor jouw medewerking aan dit initiatief. Hoe meer leden, hoe sterker wij staan!

Om studenten te helpen
lid te worden?

VJV wil met infosessies studenten informeren

Een veel gevraagde wens van onze leden: maak onze vereniging beter bekend. Een eerste luik van deze opdracht is: naar scholen journalistiek trekken en onze vereniging daar voorstellen - aan de studenten, maar ook aan de leerkrachten. Hieronder meer info over de infosessies die wij plannen.

Ons initiatief is gericht op laatstejaarsstudenten journalistiek, via de hogeschool waar zij hun opleiding volgen. Uit gesprekken met studenten is namelijk gebleken dat zij zich toch nog vragen stellen over hoe ze na het afstuderen de arbeidsmarkt moeten betreden: in loondienst werken, aan de slag gaan als zelfstandige, journalist worden in bijberoep? Wat houden deze keuzes in? Hoe zit het met sociale rechten en btw?

VJV wil laatstejaarsstudenten graag helpen om antwoorden te vinden op deze vragen vanuit de praktijkervaring, met een infosessie: "Diploma op zak, wat dan? Journalistiek in de praktijk".

Wie neemt deel aan deze sessie?

- VJV-journalisten vertellen vanuit de praktijk hoe jongeren na hun afstuderen journalistiek actief kunnen zijn, ook wanneer ze niet als beroepsjournalist in fulltime loondienst werken. Er wordt uitgelegd wat daarbij komt kijken, de lasten en de lusten.
- Sociaal Secretariaat Securex behandelt de verschillende sociale statuten, o.a dat van student-ondernemer.
- Verzekeringsmaatschappij Ethias belicht o.a. de beroepsaansprakelijkheid.

Het geheel wordt gepresenteerd door VJV-lid en professionele spreker Harry Van Hest die ook het vragenuurtje in goede banen zal leiden.

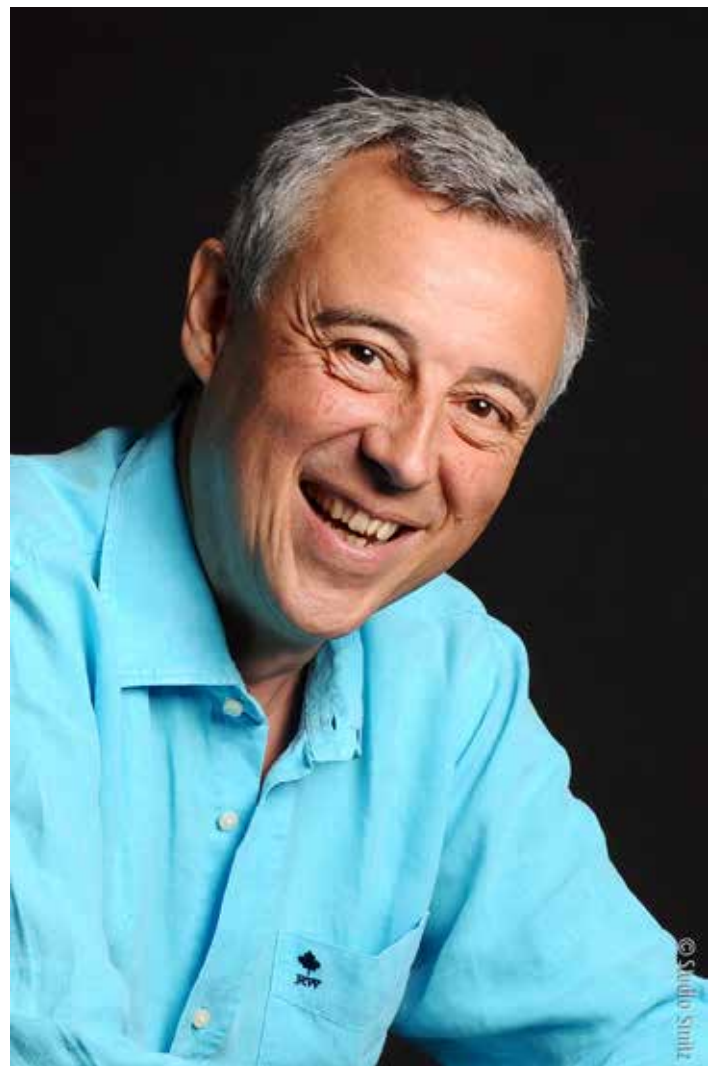

Foto: Studio Smitz.

Hoe lang duurt dit?

Twee uur met ruime mogelijkheid tot vragenstelling. De live infosessie zal verder ondersteund worden met interactieve webinars over allerlei onderwerpen, waarin de studenten en andere geïnteresseerden bijkomende vragen kunnen stellen.

Momenteel zijn reeds 2 infosessies gepland. Wil jij ook meewerken aan deze infosessies, om vanuit jouw ervaring te getuigen? Om te vertellen hoe jij je eigen website opgericht hebt, met welke problemen je geconfronteerd wordt als plaatselijke correspondent, hoe jij ze opgelost hebt, enz.? Elke informatie is welkom om de toekomstige journalisten op het juiste pad te zetten!

VJV-lid Bert Murrath overleden

Wij vernemen het overlijden van ons trouwe lid, dhr. Bert Murrath, op 83-jarige leeftijd.

Bert Murrath was stichter en uitgever van het satirisch tijdschrift 't Scheldt, waarvan hij ook hoofdredacteur was. Hij was tevens lid van de Unie van Uitgevers van de Periodieke Pers. Sinds 1997 was Bert Murrath een trouw lid van onze vereniging.

Een terugblik op het werk van Bert als uitgever van 't Scheldt vindt u hier:

- <https://doorbraak.be/elk-land-nood-aan-satirisch-blad/>
- <https://scepter.net/2018/07/oprichter-t-scheldt-bert-murrath-overleden/>
- <https://www.hln.be/nieuws/binnenland/bert-murrath-t-scheldt-overleden-acd115e7/>

Voortaan kan je je dossier ook digitaal indienen!

Uiteraard is het in dit digitale tijdperk normaal dat wij je de mogelijkheid bieden om jouw dossier (voor erkenning of herscreening) digitaal in te dienen. De bomen zullen je dankbaar zijn!

Het indienen van je dossier, hetzij voor jouw initiële erkenning als journalist, hetzij voor jouw herscreening, houdt in dat je verschillende documenten moet voorleggen. In het verleden betekende dit een dikke enveloppe die op het secretariaat belandde - en veel afgedrukte pagina's voor onze leden, plus verzendingskosten voor het dossier.

Dat moet simpel kunnen. Voortaan kan je dus ook je dossier digitaal indienen, mits je enkele spelregels in acht neemt, die hieronder vermeld staan. Dien je liever jouw dossier nog altijd in via de gewone post, met fotokopies van jouw artikels, of knipsels uit de krant, dan is dat geen probleem.

Volg deze regels bij het digitaal indienen van jouw dossier

- Voor publicaties die in print verschenen zijn:
  - Scan het vereiste aantal artikels in, en combineer ze tot

een PDF-document

- Let erop dat jouw naam altijd duidelijk vermeld is als journalist (reporter of fotograaf) en dat datum van publicatie vermeld is
- Voor publicaties die enkel online verschenen zijn
  - Ofwel maak je een lijst aanklikbare webadressen (URL's) van jouw artikels (denk eraan dat jouw naam duidelijk vermeld moet zijn bij elk artikel)
  - Ofwel print je artikels uit en combineer ze tot een PDF-bestand (zorg wel dat datum van publicatie altijd zichtbaar is)
- Zend grote bestanden (meer dan 3 MB) bij voorkeur via Wettransfer (www.wettransfer.com)
- Het inschrijvingsformulier zelf kan je natuurlijk ook na invullen en ondertekenen inscannen en digitaal inzenden. Vergeet de pasfoto niet!

Opgelet: het volstaat niet om te zeggen: "mijn artikels zijn verschenen op website xyz.com - zoek maar op mijn naam". Het is een minimum van beleefdheid naar onze hardwerkende Erkeningscommissie toe, dat jij de artikels zelf oplijst.

Het adres: info@vjv.vlaanderen.

VJV en GDPR: wat verandert er?

Ook onze vzw moet zich in regel stellen met de nieuwe Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG of GDPR genoemd). Wat houdt dit concreet in, en wat verandert er voor onze werking?

De principes

Met de AVG wil Europa de privacy van de burger beschermen. Ieder bedrijf of organisatie die PII (persoonlijke Identificeerbare informatie) over de burger verzamelt, valt onder deze wetgeving. Voortaan mogen zij niet zomaar informatie verzamelen, maar moet daarvoor jouw toestemming verkregen worden. De informatie moet verzameld worden voor een bepaald doel, en mag voor geen ander doel gebruikt worden (zoals doorverkopen aan derden). Bovendien moeten alle data goed afgeschermd worden tegen diefstal of hacking.

Jij hebt anderzijds het recht om te vragen om die verzamelde gegevens in te kijken, desnoods correcties aan te brengen. Je kan ook vragen om je gegevens te wissen - binnen de grenzen van de redelijkheid uiteraard. En je moet de mogelijkheid hebben om jouw gegevens naar een ander bedrijf of organisatie mee te nemen. Privacyverklaring

Een van de onderdelen waarmee een bedrijf of organisatie transparantie kan

geven over de gegevensverzameling en -verwerking, is de privacyverklaring. Dat is de eerste stap die VJV ondertussen gezet hebt. Onze privacyverklaring kan je nalezen op onze website. Heb je commentaar op deze verklaring, laat het ons gerust weten (info@vjv.vlaanderen).

Een verwijzing naar deze privacyverklaring is voortaan opgenomen in onze documenten (briefpapier, aanvraagformulier tot erkenning, ...).

De gegevens die wij verzamelen

In onze privacyverklaring zie je staan welke gegevens wij van jou verzamelen of verzameld hebben, in het kader van jouw erkenning. Deze gegevens blijven in jouw dossier zitten zolang jij lid bent van onze vereniging, omdat dit nodig is voor de werking van onze vereniging bijvoorbeeld bij de herscreeningen.

Anders is het gesteld met jouw online profiel. In het verleden werden automatisch alle gegevens door ons ingevuld die wij over jou bezitten, omdat jij ze ingevuld had in het erkenningsformulier. Wij moedigden al onze leden aan om deze gegevens zelf verder aan te vullen, zodat andere leden contact met hen kunnen opnemen.

Alhoewel deze gegevens enkel gelezen kunnen worden door andere leden, na-

dat zij ingelogd zijn, verplicht de GDPR ons om ook daar meer rekening te houden met jouw privacy. Daarom vullen wij in de toekomst enkel nog naam en voornaam, inlognaam en lidnummer in, zodat jij kan inloggen. Jouw adres, e-mail, profielfoto worden ook ingevuld, maar staan standaard niet zichtbaar voor de andere leden. Dat kan jij zelf wijzigen, wanneer je graag door hen gecontacteerd wil worden. Je kan ook verdere gegevens zelf aanvullen indien je dat wenst. Je kan in principe bij elk veld zelf aangeven of je collega-journalisten die ingelogd zijn, jouw info kunnen lezen.

Onze communicatie met jou

Jouw gegevens worden uiteraard gebruikt voor onze communicatie met jou. Dat omvat het toezenden van onze digitale nieuwsbrief, ons gedrukt tijdschrift De Nieuwe Tydinghe, en onze correspondentie: uitnodiging voor de jaarvergadering, voor herscreening, voor vernieuwing van je lidmaatschap en betaling van het lidgeld.

Heb je nog vragen over de manier waarop wij met jouw gegevens omgaan? Of heb je suggesties? Laat het ons weten!

En werd jij zelf al geconfronteerd met problemen rond de GDPR, heb je ervaringen daarmee of tips die je met je collega-journalisten wil delen? Schrijf ons: info@vjv.vlaanderen.

Student-zelfstandige: een voordelig sociaal statuut

Studeren en tegelijk freelancewerk doen, kan dat? Jazeker: bijvoorbeeld via het sociaal statuut van de student-zelfstandige, mits u aan enkele voorwaarden voldoet.

Studeren is wellicht uw hoofdbezigheid, maar in de praktijk levert het u geen eigen sociale zekerheidsrechten op (vb. vervangingsinkomen bij ziekte of ongeval). Studenten met beperkt freelancewerk zouden daarom meteen sociale bijdragen als zelfstandige in hoofdberoep moeten betalen. Bovendien riskeren ze niet langer fiscaal ten laste van de ouders te zijn, noch rechtgevend op kinderbijslag. Om die socio-fiscale obstakels te tackelen, werkte de wetgever het statuut student-zelfstandige uit.

Andere blogs over dit thema: <https://v.j.vlaanderen/2017/11/06/work-ik-journalist-in-hoofd-of-nevenberoep/> en <https://v.j.vlaanderen/2017/12/04/moet-ik-als-journalist-in-nevenberoep-aansluiten-als-zelfstandige/>.

Voordelige bijdrageregeling

Als student-zelfstandige betaalt u verminderde sociale bijdragen en soms zelfs nul euro per kwartaal. Alles hangt af van uw netto belastbaar jaarinkomen als zelfstandige, dat wil zeggen na aftrek van beroepskosten:

- 6.775,25 euro of minder: geen sociale bijdragen;
- tussen 6.775,25 en 13.550,50 euro: een verminderde bijdrage op het inkomen vanaf 6.775,26 euro;
- 13.550,50 euro of meer: dezelfde bijdragen als een zelfstandige in hoofdberoep. (*)

Geeft u als beginnende student-zelfstandige geen geschat inkomen op? Dan betaalt u drie jaar lang dezelfde voorlopige bijdragen als een zelfstandige in bijberoep. Die zijn € 79,98 per kwartaal.

(*) *Opgelet bij bovenstaande drempels: starters die drie of minder kwartalen actief zijn in hetzelfde kalender-*

jaar, moeten hun inkomsten eerst nog omrekenen naar een volledig jaar. Dit doet u door de inkomsten te vermenigvuldigen met 4 en vervolgens te delen door het aantal kwartalen dat u dat jaar actief zal zijn.

De leeftijds- en studievoorwaarden

Bent u student en wilt u uw eigen baas worden? Dan moet u voldoen aan deze leeftijds- en studievoorwaarden om van het voordeelstatuut te kunnen genieten:

- U bent tussen 18 en 25 jaar.
- U bent ingeschreven voor minimum 17 lessen per week, of 27 studiepunten per school-of academiejaar. Ook een thesijaar of stageperiode komen in aanmerking, net zoals studies aan een erkende buitenlandse school.
- U volgt zoals het hoort de lessen en examens. Of u bent erkend als student-ondernemer door uw universiteit of hogeschool.
- Het diploma waarvoor u studeert is erkend in België.

Wijzigt er iets? Geef dat dan direct door aan uw sociaal verzekeringsfonds want zij berekenen uw sociale bijdragen.

Uw aanvraag als student-zelfstandige

Als student-zelfstandige moet u zich net zoals andere zelfstandigen via een ondernemingsloket inschrijven bij een sociaal verzekeringsfonds. Dit kan u ook online regelen: <https://www.ikstartmijnzaak.be/nl/snel-online-registreren-als-zelfstandige-dat-kan>.

Bezorg vervolgens het aanvraagformulier voor student-zelfstandigen aan uw sociaal verzekeringsfonds: [https://www.securex.eu/lex-go.nsf/vwDocuments/3567971E99025881C12581B-B002E893F/\\$Fi-3567971E99025881C12581B-B002E893F_05_nl.pdf](https://www.securex.eu/lex-go.nsf/vwDocuments/3567971E99025881C12581B-B002E893F/$Fi-3567971E99025881C12581B-B002E893F_05_nl.pdf). Zij controleren dan of uw aan de studie- en leeftijdsvoorwaarden voldoet.

Is uw aanvraag goedgekeurd? Dan geldt die:

- vanaf het kwartaal waarin u de aanvraag indiende

of

- vanaf het kwartaal dat u vermeldde op uw aanvraag (hierbij kan u maar teruggaan tot 1/01/2017, nl de datum van de inwerkingtreding van het statuut).

Het statuut blijft automatisch doorlopen voor de volgende school- of academiejaren. En dit tot 30 september van het kalenderjaar waarin u 25 wordt.

Het statuut wordt automatisch verlengd, maar u moet wel elk schooljaar herinschrijven voor voldoende lessen of studiepunten en verklaren dat u de lessen en examens zal volgen.

Na elk schooljaar moet uw school ook verklaren dat u de lessen gevolgd hebt of aan de examens hebt deelgenomen. Tenzij u door de school begeleid wordt als student-ondernemer, dan bezorgt u hiervan een attest aan uw sociaal verzekeringsfonds.

Dient u de gevraagde documenten niet tijdig in, dan verliest u alsnog het statuut voor dat schooljaar en betaalt u bijdragen als zelfstandige in hoofdberoep.

Kinderbijslag blijft behouden

Veel ouders willen weten of hun ondernemende student nog recht zal geven op kinderbijslag. Als voltijdse student behoudt u voor uw ouders recht op kinderbijslag in deze gevallen:

- Uw netto belastbaar jaarinkomen is hoogstens 6.775,25 euro.
- Uw netto belastbaar jaarinkomen is hoger dan 6.775,25 euro én u werkt niet meer dan 240 uur per kwartaal. Dat moet u op eer verklaren bij het kinderbijslagfonds.

Kruipt u in het najaar weer achter de schoolbanken? Dan mag u in de zomervakantie onbeperkt werken.

Einde van het statuut van student-zelfstandige

In het jaar dat u 25 wordt, verandert uw statuut in het vierde kwartaal automa-

Deze artikelenreeks (een samenwerking tussen Securex en de Vlaamse Journalisten Vereniging) maakt je stap voor stap wegwijs in de rechten en plichten die bij jouw statuut als freelancejournalist horen. En we geven heel wat nuttige extra tips mee!

tisch in dat van hoofdberoep.

Stopt u vroegtijdig met uw opleiding? Dan wordt u in dat kwartaal al zelfstandige in hoofdberoep.

Wilt u geen student-zelfstandige meer zijn? Geef dat dan schriftelijk of elektronisch door aan uw sociaal verzekeringsfonds.

Meer weten? Contacteer Securex (<https://www.ikstartmijnzaak.be/nl/contact>) of neem een kijkje bij deze FAQ's: <https://www.ikstartmijnzaak.be/nl/faq?view=faq&catId=4>.

Alles onder één dak voor u als ondernemer

Uw succes als ondernemer is onze zorg

Nieuwe evolutie in journalistiek

Tieners geloven eerder Flop-accounts dan traditionele bronnen

Traditionele media verliezen steeds meer het contact met en het vertrouwen van de jongere generaties. De zogenaamde Flop-accounts zijn de nieuwste rage.

Dat jongeren hun nieuws niet meer halen bij traditionele media, dat is al langer geweten. TV, radio, kranten, het is aan hen verspild. En om die reden zijn de traditionele media de plekken gaan opzoeken waar het jonge volkje zich ophoudt: de sociale media. Met Twitter en Facebook voorop, waar teasers naar artikels geplaatst worden, gevolgd door Snapchat, voor het hele jonge volkje dat zich steeds meer afwendt van de "oude" sociale media, Twitter en Facebook.

Maar ook daar tekent zich opnieuw een (r)evolutie af. Volgens The Atlantic zouden tieners namelijk hun nieuws tegenwoordig steeds vaker halen bij 'Flop accounts'. Dat woord kende jij niet? Je bent niet de enige, want ook wij moesten het even opzoeken. Het gaat om een soort omgekeerde fan-accounts, die draaien rond negatieve informatie die gevonden en becommentarieerd wordt over bekende personen of gebeurtenissen. Zelfs over wat er in de geschiedenislessen aan geleerd wordt.

Een praktisch voorbeeld: een YouTube ster X heeft heel wat volgelingen. En op een mooie dag zegt die ster iets racistisch of is erg onbeleefd tegen een voorbijganger, of doet gewoon iets dat volgens een getuige niet door de beugel kan. Op de Flop-account wordt het gebeurde besproken, krijgt de YouTube-ster heel wat te horen. Het positieve is dus wel dat tieners zelf op zoek gaan naar de waarheid, en het voorgekauwde nieuws niet zomaar voor waar aannemen. Zij moeten ook afwegen wat acceptabel is of niet.

De laatste tijd zijn er, naast flop-accounts rond YouTube en Instagram-sterren, echter ook heel wat accounts rond politiek opgestart, waar de tieners hun mening kwijt kunnen over dingen die zij belangrijk vinden.

Volgens The Atlantic zouden de beheerders en volgers van dergelijke flop-accounts stellen dat de informatie die zij daar vinden veel betrouwbaarder is, omdat de regel van de wijsheid van de massa, de crowdsourcing, speelt, en men dingen in vraag kan stellen.

Deze flop-accounts treft men doorgaans aan op Instagram. Zij zijn te herkennen aan het woord "flop" in de naam, en een generieke afbeelding voor avatar, in plaats van een eigen foto. In de bio vermelden de beheerders van de account meestal hun voornaam, en een emoji die

zij als "handtekening" gebruiken.

Het ironische echter is dat de tieners, in hun haast om weg te vluchten van sociale media waar "de oudjes" zitten, Facebook en Twitter dus, niet beseffen dat Instagram eveneens tot de stal van het Facebook-imperium behoort...

De moraal van het verhaal? Als journalist moet je echt wel "mee" met je tijd, en gaan waar jouw (potentiële) lezers zijn. De sociale media zijn een onmisbare tool om een lezerspubliek op te bouwen. Maar maak niet de fout om een kanaal zoals Facebook als "medium" te beschouwen. Behoud controle over jouw publicaties door je content enkel op je eigen website te plaatsen. En via links en teasers op de sociale media lezers naar jouw website te krijgen. De interactie, de commentaren op jouw artikels zijn trouwens zeer belangrijk, en dien je goed op te volgen!

<https://www.theatlantic.com/technology/archive/2018/07/the-instagram-forums-where-teens-go-to-debate-big-issues/566153/>

Splinternieuw cruisejacht met onderwaterlounge bezoekt Antwerpen

**Het splinternieuwe expeditiecrui-
schip Le Lapérouse van de Franse
rederij Ponant was op 3 september
2018 voor de eerste keer in Antwer-
pen te zien. Het is het eerste schip
ter wereld met een onderwater-
lounge. Onze StampMedia repor-
ter Sebastiaan nam een kijkje aan
boord.**

De Franse cruiserederij Ponant bracht, na enkele jaren afwezigheid, dit jaar opnieuw een bezoek aan Antwerpen. Deze keer mochten we hun nieuwste expeditiecrui-schipschip Le Lapérouse voor de eerste keer verwelkomen aan de Schelde-kaaien. Le Lapérouse is 131 meter lang en werd ontworpen als een jacht met een capaciteit van 180 passagiers. Het schip is het eerste van zes bijna identieke schepen die tussen 2018 en 2020 voor Ponant gebouwd zullen worden. Op 10 juli 2018 werd Le Lapérouse gedoopt in Reykjavik, IJsland.

Onderwaterlounge
- foto: Sebastiaan Peeters.

Uniek aan de nieuwe scheepsklasse is dat alle schepen een onderwaterlounge aan boord hebben. Voor het eerst heeft een rederij ervoor gekozen om onder de waterlijn twee ramen te installeren waardoor je kan kijken wat er zich allemaal in het water rond het schip beweegt. Het midden van elk raam bevindt zich 2,5 meter onder water. De lounge kreeg de naam 'Le Blue Eye' en werd ontworpen om gelijkenissen te vertonen met een walvis. Naast het visuele aspect werd de ruimte ook uitgerust met een geluidsinstallatie die de geluiden in het water rondom het schip opvangt en afspeelt in de lounge. Het troebele water van de Schelde geeft wel een ietwat vertekend beeld van de lounge die ontworpen werd voor cruises in meer heldere wateren.

Foto: Sebastiaan Peeters.

Wat de keuze voor de onderwaterlounge nog opvallender maakt, is dat het schip ook een ijsbreker is. Le Lapérouse werd gebouwd met ijsklasse PC6 waardoor het door ijs kan breken tot één meter dikte.

Elk van de zes nieuwe schepen wordt genoemd naar een Franse ontdekkingsreiziger. Le Lapérouse werd genoemd naar Jean-François de La Pérouse, die op het einde van de 18de eeuw in opdracht van Koning Lodewijk XVI een expeditie startte om de Grote Oceaan in kaart te brengen. De andere schepen zullen de namen Le Champlain, Le Bougainville, Le Dumont-D'Urville, Le Surville en Le Bellot krijgen.

Omdat de schepen ontworpen zijn als expeditiecrui-schips hebben ze ook verschillende modificaties gekregen die gewone cruiseschepen niet hebben, om zo de passagiers een extra dimensie te bieden tijdens de cruise. Eén van die extra's is de marina die achteraan het schip uitklapt kan worden. Die vormt zo een aanlegsteiger voor watersportmateriaal. De schepen hebben ook allemaal een kleine zodiacvloot aan boord om de passagiers zo de kans te geven om op

plaatsen te komen waar het schip zelf niet geraakt.

Le Lapérouse zal momenteel vooral ingezet worden in warme gebieden zoals onder andere de Malediven, Borneo en Nieuw-Zeeland. Op elke cruise zijn ook steeds gespecialiseerde gidsen aan boord om de passagiers over allerhande onderwerpen informatie te verschaffen.

De zes nieuwe schepen voor Ponant worden ook op een speciale manier gebouwd. Het casco van het schip wordt gebouwd bij een scheepswerf in Roemenië. Daarna wordt het schip als ruwbouw naar Noorwegen gesleept waar het verder afgewerkt wordt bij een andere scheepswerf. Tijdens de ontwerpfasen werd er ook opgelet dat er gewerkt werd met lichte kleuren. Op die manier krijgen de schepen een rustgevend karakter, wat perfect overeenstemt met het concept van een expeditiecrui-se.

Sebastiaan Peeters, lid van VJV, heeft een grote belangstelling voor alles wat maritiem is. Cruises en andere schepen: hij volgt de evoluties in de scheepvaart van nabij.

IJsland, een land van vuur, groenten en veel ijs

Wat weet u van IJsland? IJsland en Groenland zouden van naam moeten wisselen. Oké, dat heb ik niet zelf bedacht, maar het is waar. Er is méér groen in IJsland en meer sneeuw in Groenland dan de namen doen vermoeden.

Misschien slaat de naam IJsland op de temperatuur? Inderdaad, niemand gaat naar IJsland om te zonnebaden, maar wist u dat de laagste winterse temperaturen in het zuiden meestal net onder het vriespunt liggen? In het noorden is er geen warme golfstroom meer en kan het enkele graden onder nul worden. Nu ja, dat wordt het in Brussel ook af en toe. Zelfs op de gletsjers schommelen de temperaturen rond min 10 à 15°.

Ik neem aan dat dit al nieuw was voor u. Ik ga verder.

IJsland heeft het grootste nationaal park van Europa; Vatnajökull beslaat 11% van IJsland en is een 12.000 vierkante km groot (ter vergelijking: de Hoge Venen zijn 45 km² “klein”).

Nobelprijzen? Eén voor Halldór Laxness in 1955. Hij schreef zeer veel romans waarin de eenzaamheid en het onvermogen van de mens om elkaar wezenlijk te begrijpen, centraal staan (u kan aan de stijl van deze zin zien dat die niet van mij is, maar het is wél mijn mening)

Houdt u van thrillers die baden in een donkere sfeer? Dan kan ik u Arnaldur Idriðason aanraden.

Het volgende wist u zeker al: in het telefoonboek staat alles op voornamen gerangschikt. Men spreekt elkaar ook aan met de voornaam, zowel formeel als vriendschappelijk. Zo is Björk geen artiestennaam, maar de voornaam van de zangeres. Björk Guðmundsdóttir heet ze voluit, dochter van Guðmund, dus.

IJsland telt 350.710 inwoners en zit daarmee tussen Gent (259.000) en Antwerpen (521.6000). Daarmee is IJsland het dunst bevolkte land van Europa.

Svartifoss in Vatnajökull NP, niet de waterval is “zwart”, maar het basalt erachter.

Wat eet zo’n IJslander traditioneel? Wat dacht u van een bordje Svid? Geschroei-de en gekookte schapenkop, met de ogen erin, vers of gepickeld opgediend. Wat een Hákari is, moet u maar eens opzoeken, maar er wordt gezegd dat de smaak beter is dan de stank die het gerecht verspreidt nadat het 6 maanden onder de grond gelegen heeft!

Geen vrees, u kan gewoon een hotdog met frites eten of een super- lekkere lamsschotel.

Ik schrijf er ook meteen bij dat ik nergens ter wereld zo lekker eet als in IJsland: vers, eerlijk bereid zonder poespas en met veel groenten.

Jokulhlaup

“Groenten in een land van sneeuw en ijs!” hoor ik u al uitroepen. Inderdaad, het land is bedekt met stromen lava en met een smurrie die afkomstig is van de jökulhlaups, waarvan de meest bekende en meest recente ontstaan is in 1996. Die vormde de grootste sandar ter wereld, zo’n 1000 km². Nu hoop ik dat u wilt weten wat zo’n jökulhlaup in godsnaam is! Herinner u het grootste nationaal park

van Europa, Vatnajökull, en bedenk dat daarin en daaronder vuurspuwende bergen zitten. Kent u de Laki (818 m)? Misschien niet. Hij slaapt nu, maar in 1783 heeft hij 9000 mensen het leven gekost, zo’n vijfde van de IJslandse bevolking. Zoek het toch maar even op, er zijn duizelingwekkende getallen mee gemoeid.

Onder het prachtige ijs van het Vatnajökull NP zit ook de Grimsvötn en toen die uitbarstte in 1996 veroorzaakte dat uiteindelijk een massieve vloed van gesmolten gletsjerwater (ik vat het samen, het is iets ingewikkelder dan dat) en dat verschijnsel noemen we dus “jökulhlaup”. IJsbergen zo groot als huizen van drie verdiepingen werden meegesleurd als waren het stenen. Er is sprake van 3000 miljard liter water in een paar uur. Twee nieuwe bruggen knapten als lucifers en er ontstond een enorme akelige, grijze, ziellose vlakte (sandar) in het zuidoosten van IJsland. U rijdt tegenwoordig over nieuwe bruggen, met ergens onderweg een monument ter herinnering aan deze ramp: het verfrommelde ijzerwerk van één van de bruggen.

Het bovenstaande lijkt u niet direct een uitnodiging om het land te bezoeken.

Geen vrees. Nergens ter wereld worden de ondergrondse bewegingen zo goed in het oog gehouden als in IJsland.

Neen, ik raad u een bezoek aan! Het is een land zoals ik er nergens ter wereld één gezien heb. Zelfs de meest verwendere reiziger – zoals ik, dus – zal hier nog van de ene verbazing in de andere vallen. U mag niet te lang wachten. Een zekere fitheid is meegenomen om over ongelijke paden naar – ik zeg maar wat – een geiser of een fumarole te wandelen. U kunt véél doen met de bus of de auto, maar uiteindelijk is wat stappen zetten nodig. Neem desnoods twee wandelstokken mee, u zal niet de enige zijn!

Eyjafllajökull

Wil dan niet héél de wereld naar zo'n fenomenaal land? Ja, inderdaad!

In 1996 ontving het land 200,000 toeristen en in 2016 maar liefst 1,6 miljoen!

Schijnbaar heeft de uitbarsting van de vulkaan, de Eyjafllajökull, in 2010 bijgedragen tot de bekendheid van het land. Wie herinnert zich niet het gestuntel van alle nieuwslezers over de hele wereld die probeerden met een IJslands accent de naam uit te spreken?! Er bestaan nog

filmpjes op YouTube, o.a. in "De slimste mens ter wereld" van 15.10.2015 was de uitspraak een deel van de opgave om héél slim bevonden te worden! De kandidaat faalde jammerlijk.

Er was natuurlijk ook een bankencrisis tussen 2008 en 2012. IJsland werd even een goedkoop land voor de toerist, maar de effecten van dat debacle zijn intussen al weg. IJsland is verre van goedkoop, maar het is zóó bijzonder dat het geld waard is!

Intussen is het land open gegooid buiten de maanden juni, juli en augustus. In putteke winter – en bedenk dat de (lava) stenen er echt niet uit de grond vriezen – gaan de mensen erheen om het noorderlicht te aanschouwen. Bovendien is er altijd een bezoek aan de Gouden Cirkel met de Geysir, de geiser die in de hele wereld de naam gaf aan alles wat heet water spuit. Waarom die vandaag de dag wél of niet spuit, dat is een ander verhaal, maar de hele Gouden Cirkel is een geweldige introductie aan de natuurkrachten die IJsland zo bijzonder maken.

IJsland, een eiland vol verrassingen

IJsland en groenten, dat verband moet ik nog duidelijk maken. Het is anders

eenvoudig: het heeft te maken met verwarmde winterse voetpaden in Reykjavik en dat u in uw hotel de douchekraan open draait en onmiddellijk gloeiend heet water hebt. Probeer evenwel uw tanden te poetsen en u zal moeten wachten tot het water een aanvaardbare temperatuur heeft zodat u uw tandvles niet verbrandt!

Kortom, IJsland gebruikt zijn geothermische krachten op een zodanige creatieve manier dat het een unicum in de wereld is.

Geothermische krachten? Welke krachten?! Om dat duidelijk te maken moet ik er geologie bijhalen.

IJsland is het jongste land van Europa, een baby, gevormd door onderzeese vulkanische uitbarstingen in de scheur tussen de Noord-Amerikaanse en Europese tektonische platen zo'n 20 miljoen jaar geleden (bedenk: de aarde ontstond zo'n 4,5 miljard jaar geleden). De aardkorst is in IJsland maar een derde van wat de aardkorst elders is, vandaar dat het magma (gesmolten rots) zich door de spleet tussen de twee platen naar boven kan blijven wringen. Ga naar Þingvellir (een plek die winter en zomer door tours wordt aangedaan) en u zou kunnen zien dat de kloof verbreedt met 1 tot 18 mm, of – vanuit een andere berekening – met 2 à 2,5 cm per jaar! U moet dus een jaar wachten om het verschil te zien, of een goede reisleid(st)er hebben die uw aandacht erop vestigt, want dit onvoorstelbare fenomeen ziet eruit als een indrukwekkende, vreemde kloof, maar ook niet méér dan dat. En toch, dat tektonische platen zich bewégen, is nergens ter wereld zo zichtbaar als hier.

Wilt u méér zien zonder een jaar te wachten, dan begeeft u zich best naar het noorden, naar Námafjall, waar u (voorzichtig) een wandeling kunt maken tussen de stomende, sissende en dampende fumaroles, die uit die fameuze scheur opstijgen.

Een kleine centrale.

U komt dan ook voorbij de Krafla centrale, één van de vijf geothermische centrales die hete stoom omzetten in energie. Als u nu weet dat er ook nog circa 13 waterkrachtcentrales zijn, dan weet u dat IJsland energie in overvloed heeft, waarmee het voetpaden kan verwarmen, warm water leveren voor verwarming en bad, zonder dat er cv-ketels of aparte boilers aan te pas komen en ja, ook enorme serres kan verlichten en warm houden waarin winter en zomer groenten en fruit gekweekt worden, tot zelfs ook bananen toe! I'm not kidding you!

The Blue Lagoon: afvalwater?!

En er is méér: overal in het land kunt u baden/zwemmen in heerlijk warm water. The Blue Lagoon is de bekendste melk-blauwe spa, maar daarom niet de interessantste. In de Blue Lagoon baadt u namelijk in het afvalwater van de geothermische centrale. Dat zit zo: zeewater wordt de grond in geduwd waar het gaat koken onder invloed van de vulkanische hitte. Gevolg: stoom wordt naar boven gespoten. Het enige wat je dan nog moet doen is die onvoorstelbare kracht gebruiken om turbines te doen draaien die op hun beurt generatoren doen draaien die elektriciteit produceren. Op het einde van dat proces zit je met een hoop heet water, zó warm, dat het ecosysteem in de kustwateren onherroepelijk beschadigd zou worden als het zonder meer in de zee zou geloosd worden. Dus laat men

het eerst in een lagune (de Blauwe) stromen om af te koelen. Het zit vol mineralen (het belangrijkste is silicaat) die in het water opgelost zijn en mee naar boven gesleurd zijn. In de loop der jaren heeft het silicaat zich overal afgezet tegen de wanden van "het zwembad". Er worden allerlei helende krachten aan toegeschre-

ven (niet door wetenschappers!) en dus wordt het als crème (duur) verkocht in de winkel.

Niet alle openbare hete baden bieden "afvalwater". VTB bv. laat de pijnlijk dure Blue Lagoon liggen en geeft de groep de gelegenheid om in echt thermaal water te baden in Jarðböðin bij Mývatn.

Groenten, verwarmde voetpaden, een land dat je ziet open scheuren bovenop twee tektonische platen, Leif Erikson en Noord-Amerika, Reagan en Gorbatsjov, "Al die willen ter kaap'ren= IJsland(?) varen...", de mooiste trektocht ter wereld, Ierse monniken en Noorse vikings, gravlax, fileproblemen, IJslandse humor, Brennivín=de Zwarte Dood, LHBT-rechten, het eerste democratische parlement ter wereld,....

Nee, ik heb nog niet alles verteld. Misschien iets voor een volgend artikel?

Blue Lagoon.

GERDA STERK woont in Antwerpen en is lid van de Vlaamse Journalisten Vereniging sinds 2011. Zij was lerares talen en kunst en momenteel reisleidster. Vanuit haar ervaringen schrijft zij artikels voor verschillende opdrachtgevers.

Waar zijn de Joodse diamantairs gebleven?

In 1940 waren 125.000 personen van de diamantsector afhankelijk.

In 1901 woonden er reeds 6000 Joden in Antwerpen terwijl er in 1817 officieel slechts 38 Joodse gezinnen in Antwerpen verbleven. In 1933 telde Antwerpen 56.000 Joodse immigranten. Het Joods aandeel 'in de diamant' werd toen op 80 % geschat.

Begin 1940 verbleven er 23.000 tot 25.000 diamantbewerkers in groot Antwerpen. Hiervan waren er nog maar 10.000 tewerkgesteld. Daarbovenop telde men ongeveer 2000 fabrikanten, 4000 handelaars en 40 makelaars. In totaal schatte men dat 125.000 personen van de diamantsector afhankelijk waren. De diamantbeurzen hadden tezamen ongeveer 3500 leden waarvan 80 à 90% Joden. In schril contrast stond daartegenover, slechts 25 % Joden binnen de arbeiderspopulatie. Gespecialiseerd volgens vakspecialisatie waren 90% van de klievers Joden, 80% snijders, 40% zagers en telde men slechts 20 % Joden bij de slijpers.

Kempens Diamantcentrum
– foto Ch. Jennis.

De kapitaalkrachtige joden verlieten Antwerpen

Na de 'Kristallnacht' van 9 op 10 november 1938 in Duitsland - Joodse winkels werden verwoest, goederen beschadigd of gestolen en synagogen in brand gestoken - stonden de Antwerpse Joodse diamantairs op met een wrang déjà vu gevoel. Al spoedig werd besloten, onder impuls van Camille Huysmans en zijn vriend Romi Goldmuntz, gesteund door de vakbond ADB en het Syndicaat der Belgische Diamantnijverheid (SBD) die samen zowat de ganse Joodse diamantgemeenschap vertegenwoordigden, in geval van oorlog de ganse Antwerpse dia-

mantindustrie naar Londen te verhuizen. Huysmans kon bogen op zijn ervaringen gedurende WO1 in Londen, Goldmuntz liet de toen van Londen aangevoerde ruwe diamant in Amsterdam bewerken. Het plan van Huysmans werd verworpen. Het ministerie van economische zaken, de Antwerpse diamantbank en de Société Générale de Belgique Formini re (Kongo-diamant) prefereerde om de Antwerpse diamanthandel naar Cognac te verhuizen.

De andere patroonsorganisatie de Vereniging der Belgische Diamantnijverheid VDB, met een sterk Vlaams nationalistisch bestuur en voornamelijk leden uit de Kempen, wenste in Antwerpen te blijven. Veel kapitaalkrachtige joden wachtten de uittocht naar Frankrijk niet af en vluchtten naar Groot-Brittannië, Verenigde Staten, Cuba, Zwitserland of Palestina. Tijdens de oorlog werd in Londen, door ondermeer Herman Schammiso en Romi Goldmuntz, het Belgium Jewish Committee (BJC) opgericht dat de onderlinge communicatie verzekerde.

De 'Kristallnacht' van Antwerpen

Op 10 mei 1940 vielen de Duitse troepen Nederland, België en Frankrijk binnen. De meeste nog aanwezige Antwerpse Joden vluchtten richting Frankrijk. Een gedeelte stak over naar Engeland. Anderen reisden door naar Zwitserland of verlieten via de Zuidelijke Franse havens het onveilige Europa. Het overgrote gedeelte van de Joodse diamantairs verzamelden zich in Cognac. Nederland capituleerde op 14 mei, België op 22 mei en P tain tekende op 17 juni 1940 de wapenstilstand. Frankrijk werd verdeeld in een bezette zone, waar de meeste Joodse diamantairs zich bevonden in het vrije Vichy. De Duitse bezetter startte met een charme offensief in Antwerpen ten einde de diamantsector opnieuw op te starten en de uitgeweken Joden terug te lokken. Wat voor een groot gedeelte lukte. Ongeveer 60% van de Joodse diamantairs keerden terug.

Naarmate de bezetting vorderde werd de sfeer grimmiger. Vanaf november 1940 moesten de Joden een inventaris van hun bezittingen aangeven. Op Paasmaandag, 14 april 1941, na de vertoning

van de film "De eeuwige Jood" barstte de anti-Joodse bom. De uitstalramen van de Joodse winkels werden vernield, sommige winkels leeggeroofd en twee synagogen in brand gestoken. De 'Kristallnacht' van Antwerpen was een feit geworden. Met een nieuwe verordening startte op 31 mei de 'ontjoodsing' of de liquidatie van de joodse zaken en inbeslagname van de goederen. Van de 1351 Joodse ondernemingen werden er 1271 geliquideerd. Vanaf 27 mei 1942 werden de Joden verplicht een gele Davidster zichtbaar te dragen.

De 'M belaktion' haalde de woningen leeg

In de nacht van 15 op 16 augustus 1942 vond de eerste massale razzia plaats. In de Antwerpse stationsbuurt werden door de nazi's geassisteerd door de plaatselijke politie, onder de mom van werkweigering, 845 Joden waaronder 261 kinderen opgepakt. Zij werden met gesloten verhuiswagens weggevoerd naar de kazerne Dossin te Mechelen om naar Auschwitz met 'konvooi IV' te worden gedeporteerd. Van juli 1942 tot het einde van de Duitse bezetting vertrokken 28 konvooien naar Auschwitz - Birkenau met in totaal 25257 Joden en 351 zigeuners waarvan 6038 Antwerpse Joden. Slechts 5 % overleefden de uitroeiingskampen.

In het kader van de 'M belaktion' werden na de deportatie of vertrek van de Joden door de Duitse bezetter alle goederen uit 3868 woningen weggehaald en de bankkluisen geopend en leeggeroofd.

Toch kende de diamanthandel een positieve start

De thuiskomst in 1944 was voor de meeste Joden meer dan dramatisch. Hun goederen waren door de Duitse inbeslagname verdwenen, hun huizen door vreemden bewoond of door de bombardementen (V-bommen) beschadigd of vernield. Veel Joden hadden hun huisraad, persoonlijke of waardevolle zaken aan vertrouwenspersonen in bewaring gegeven. Vaak waren deze goederen door toedoen van verraders geconfis-

Slijpen van diamant – Slijperij Lieckens
- foto Ch. Jennis.

queerd of door oorlogsschade uit hun bewaarplaats geplunderd. Soms bleek de betrouwbare bewaring toch niet zo betrouwbaar.

Toch kende de diamanthandel een positieve start. De voorbereiding en begeleiding door het trio Romi Goldmunntz, Herman Schamisso en Camille Huysmans vanuit Londen was daar zeker niet vreemd aan. Het was vooral Goldmunntz die voor de toelevering van de ruwe diamant zou zorgen. In 1985 waren er nog 80 à 90 % van de Antwerpse Joden bij het Diamantgebeuren betrokken. In 2008 nog slechts 40 à 50%. Vandaag zijn nog amper 25% van de Antwerpse Diamantairs Joden.

Wat was er gebeurd?

Reeds op het einde van de 19de eeuw kende de Kempen een sterke diamantbedrijvigheid. Een aantal slijpers die in Antwerpen de stiel leerden, had in de Kempen slijperijen opgericht en diamantbewerkers opgeleid. De aanvoer van ruwe diamant bestond voornamelijk uit kleinere 'steentjes' die in Antwerpen minder waren gewild. Het betaalde minder maar de Kempische slijpers werkten meer en langer dan hun Antwerpse collega's. Na de Groote Oorlog en met de opkomst van de elektrificatie in 1928 rezen de slijperijen als paddenstoelen uit de Kempense grond. Alhoewel de verdeling van de ruwe diamant door Vlaamse bazen en entrepreneurs werd overgenomen toen de Joodse diamantairs werden gedepoteerd ten gunste de Kempense slijpers, verminderde de Kempense diamantbedrijvigheid sterk door de onregelmatige aanvoer van ruwe diamant vanuit Congo. Vanaf 1945 'draaide het steentje' beter

dan ooit. Dat er in de naoorlogse jaren in de Kempen meer 'zwart dan wit' werd geslepen was een publiek geheim. Ook bij de fiscus was dit geweten. Sterk verhoogde controles bij de 'huisarbeiders' waren het gevolg. Voeg daarbij nog de 'delokalisatie' van het 'klein goed' door de steeds prominenter aanwezig zijnde Indische diamantairs naar de lage loon landen, met daar bovenop het onafhankelijk geworden Congo in 1960. De totale afgang van de Kempische diamantindustrie in de jaren 70 was niet meer te stoppen.

Maar ook het aantal Antwerpse diamantbewerkers kende een ongekende terugval. In 1968 waren er in Antwerpen nog 19.010 diamantbewerkers ingeschreven, begin jaren '80 waren er reeds minder dan 10.000 diamantbewerkers aan het werk om nog te verminderen tot 3239 in 1995. In 2008 waren er zelfs nog maar 1146. Heden zijn er 642 diamantarbeiders ingeschreven.

Slijperij Lieckens - Nijlen
- foto Ch. Jennis.

Kempens Diamantcentrum en 'Slijperij Lieckens' vertelt 'diamant verhaal' te Nijlen

Het gerestaureerde atelier is zowat de laatste volledig uitgeruste vooroorlogse slijperij uit de streek. De in 1908 gebouwde fabriek had één verdieping en 18 slijpmolens. Waar de transmissie in oorsprong bestond uit een gasmotor werd deze rond 1928 vervangen door een elek-

trische motor. Uiteindelijk sloot de slijperij haar deuren in 1985. De slijperij is nog volledig intact gebleven. Naast de 'Slijperij Lieckens' is een gloednieuw Kempens Diamantcentrum gebouwd met een bezoekerscentrum dat het verhaal vertelt van de diamantnijverheid uit de streek.

De Slijperij Lieckens en het Kempens Diamantcentrum is te bezoeken dinsdag tot en met vrijdag van 9u30 - 16u30 en elke eerste weekend van de maand van 9u30 - 16u30. Inkom Slijperij Lieckens 2 euro per persoon. Spoorweglei 42, 2560 Nijlen. Tel. 03 481 81 48.

Bronnen:

- Ludo Abicht, De Joden van Antwerpen, Uitgeverij Vrijdag, 2018.
- Lucien Buysse, Bevindingen van de slachtoffers van de Jodenvervolging in België. Spoliatie en rechtsherstel, 2001. Bevindingen van de Studiecommissie. Diensten van de Eerste Minister 2001.
- Eric Laureys, Meesters van het diamant. De Belgische diamantsector tijdens het nazibewind, Lannoo nv, 2005.
- Birgit Leenknecht, Elke Verhoeven, Kempens Diamantcentrum, 2018.
- Kris Stabel, De Möbelaktion, Licentiaatscriptie KUL, 1999-2000.
- Veerle Vanden Daelen, Het Leven moet doorgaan. De joden in Antwerpen na de bevrijding (1944-1945) Studie- en Documentatiecentrum Oorlog en Hedendaagse Maatschappij, Rijksarchief 2004.
- Rudi Van Doorselaer (red.), Gewillig België, Overheid en Jodenvervolging in België tijdens de Tweede Wereldoorlog. Eindverslag van een onderzoek uitgevoerd door het Studie- en Documentatiecentrum Oorlog en hedendaagse Maatschappij in opdracht van de Federale regering en op vraag van de Belgische Senaat, 2004-2007.

FRANK VAN DESSEL (°1941) studeerde aan de Hogere Zeevaartschool Antwerpen. Sinds 1982 brengt hij verslag uit over en is curator van culturele activiteiten en tentoonstellingen voor de progressieve ideologische culturele familie (Curieus, ABVV...) provincie Antwerpen. Maar ook aan het leefmilieu in zeer brede zin – erfgoed, energie, transport, socio-economische componenten en sociale triggers – besteedt hij aandacht.

